

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel

Erstatter dato: 11.07.2018

Revisjonsdato: 01.02.2019
Versjon: 4.8.0

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn: LIP Limmørtel

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Anbefalte bruksområder: Sammenlimning af blokke, letbeton, klinkerbeton, elementer, fundamentblokke, brøndringe samt skorstenselementer. Vennligst se tekniske datablader for nærmere spesifikasjoner.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Leverandør

Firma: LIP Norge AS
Adresse: Kanalgata 7
Post nr.: 3263
Sted: Larvik
Land: NORGE
E-post: info@lip.dk
Telefon: +47 33 19 99 16
Faks: +47 33 19 99 17

1.4. Nødtelefonnummer

22 59 13 00 (Giftinformasjonen)

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

CLP-klassifisering: Skin Irrit. 2;H315 Eye Dam. 1;H318 STOT SE 3;H335**Viktigste skadevirkninger:** Irriterer huden. Gir alvorlig øyeskade. Kan forårsake irritasjon av luftveiene. Meget irriterende for øynene, forårsaker rødme og økt tåreproduksjon. Kan forårsake alvorlige øyeskader. Virker etsende ved blanding.

2.2. Merkingselementer

Piktogrammer

Signalord: Fare

Inneholder

Stoff: Portlandsement**Unik Formular Identifikasjon (UFI):** 9K20-K0Y1-7003-PJ2J

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel

Erstatter dato: 11.07.2018

Revisjonsdato: 01.02.2019
Versjon: 4.8.0

H-setninger

H315	Irriterer huden.
H318	Gir alvorlig øyeskade.
H335	Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

P-setninger

P102	Oppbevares utilgjengelig for barn.
P271	Brukes bare utendørs eller i et godt ventilert område.
P280	Benytt vernehansker/vernebriller/ansiktsskjerm.
P305+351+338	VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.
P310	Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER/en lege.
P501	Innhold/holder leveres til et kommunalt gjenvinningsanlegg i henhold til nasjonale og lokale bestemmelser.

Supplerende opplysninger

Inneholder et reduserende stoff som reduserer løselig krom VI. Det reduserende stoffet er aktivt når det lagres på et tørt sted i 12 måneder etter angitt pakkedato. Kromatreduksjonen vil avta ved oppbevaring i fuktige omgivelser, f.eks. på byggeplasser. Åpnet emballasje må lukkes tett etter bruk, og produktet bør brukes opp så snart som mulig.

2.3. Andre farer

Produktet inneholder ikke PBT- eller vPvB-stoffer.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2. Stoffblandinger

Stoff	CAS Nr	EC-nummer	REACH-reg.nr.	Konsentrasjon	Merknader	CLP-klassifisering
Portlandsement	65997-15-1	266-043-4		20 - 60%		Skin Irrit. 2;H315 Eye Dam. 1;H318 STOT SE 3;H335
Kalsiumdiformat	544-17-2	208-863-7	01-2119486476-24	1 - 5%		Eye Dam. 1;H318

Se fullstendige H-setninger under punkt 16.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding:	Oppsøk frisk luft, skyll munnen med vann og puss nesen grundig Oppsøk lege ved vedvarende ubehag.
Svelging:	Skyll munnen grundig og drikk 1-2 glass vann i små slurker. Ved svelging må ikke brekning fremkalles. Oppsøk lege omgående.
Hudkontakt:	Fjern forurensede klær. Vask huden lenge og grundig med vann. Oppsøk lege ved vedvarende ubehag.
Kontakt med øyne:	Åpne øyet godt, fjern eventuelle kontaktlinser og skyll straks med vann (helst øyeglass). Oppsøk lege omgående. Fortsett skyllingen til legen overtar behandlingen.
Generelt:	Når lege oppsøkes, må sikkerhetsdatabladet eller etiketten vises.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Innånding av støv virker irriterende på de øvre luftveiene. Virker irriterende på huden, kan medføre rødme. Virker etsende ved blanding. Øyekontakt kan gi dype etseskader, smerter, tåreflod og kramper i øyelokkene. Risiko for alvorlig øyeskade med synstap.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Symptomatisk behandling. Ingen spesiell, øyeblikkelig behandling er nødvendig.

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel

Erstatter dato: 11.07.2018

Revisjonsdato: 01.02.2019
Versjon: 4.8.0

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

5.1. Slukkingsmidler

Egnede brannslukkingsmidler: Produktet er ikke direkte brennbart. Velg brannslukningsmidler basert på branntypen i omgivelsene.

Uegnete brannslukkingsmidler: Bruk ikke vannstråle siden det kan spre brannen.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Produktet er ikke direkte brennbart. Unngå innånding av damp og røykgass, oppsøk frisk luft.

5.3. Råd til brannmannskaper

Bruk et uavhengig friskluftsapparat med overtrykk sammen med kjemisk verne drakt bare der personlig kontakt (nærkontakt) er sannsynlig. Hvis det kan gjøres uten fare, fjernes beholdere fra det brantruede området. Unngå innånding av damp og røykgass, oppsøk frisk luft.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

For ikke-innsatspersonell: Hold deg motvinds/hold avstand fra kilde. Bruk hansker. Ved utilstrekkelig ventilasjon må det brukes åndedrettsvern. Bruk vernebriller.

For innsatspersonell: I tillegg til ovenstående: Kjemikalievernetøy anbefales, tilsvarende NS-EN 943-2.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Søl må ikke tilføres kloakkavløp og/eller overflatevann.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Søl må feies/samles opp for ev. gjenbruk og overføres til egnede avfallsbeholdere. Mindre spill tørkes opp med en fuktig klut.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Se punkt 8 for type verneutstyr. Se punkt 13 for kassering.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Produktet må brukes på steder med god ventilasjon. Rennende vann og øyeglass må være tilgjengelige. Vask hendene før pauser og før toalettbesøk, og når arbeidet er slutt.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforeneligheter

Oppbevares forsvarlig, utilgjengelig for barn og ikke sammen med matvarer, dyrefôr, legemidler o.l. Lagres på et tørt og kjølig sted. Må ikke oppbevares sammen med følgende: Syrer/ Aluminium/ Alkalimetaller. Holdbarhetstid: Ca. 12 måneder.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Ingen.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personbeskyttelse

8.1. Kontrollparametere

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel

Erstatte dato: 11.07.2018

Revisjonsdato: 01.02.2019

Versjon: 4.8.0

Yrkesmessig eksponeringsgrense

Stoffnavn	ppm	mg/m ³	fiber/cm ³	Bemerkninger	Anmerkninger
kvarts, ikke respirabelt		0,3			K
Sjenerende støv, total		5		Respirabelt støv.	
Sjenerende støv, total		10			

K = Kjemikalier som skal betraktes som kreftfremkallende.

Målemetoder:

Samsvar med administrative normer kan kontrolleres med yrkeshygieniske målinger på arbeidsplassen.

Rettsgrunnlag:

Forskrift om endring i forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier), FOR 2011-12-06 nr 1358. Sist endret ved FOR-2018-08-21-1255.

PNEC

Kalsiumdiformat, cas-no 544-17-2					
Eksposering	Verdi	Vurderingsfaktor	Ekstrapoleringsmetode	Merk	
PNEC-jord	2,21 mg/l				
PNEC-vann (sjøvann)	,2 mg/l				
PNEC-vann (sjøvann)	1,34 mg/kg				
PNEC-vann (ferskvann)	2 mg/l				
PNEC-jord	1,5 mg/kg dw				
PNEC-sediment	13,4 mg/kg dw				

DNEL - arbeidere

Kalsiumdiformat, cas-no 544-17-2					
Eksposering	Verdi	Vurderingsfaktor	Doseringsdeskriptor	Hovedvirkningsparameter	Merk
Innånding DNEL (langtidseksponering – systemiske virkninger)	337 mg/m ³				
Innånding DNEL (akutt eksponering/korttids eksponering – systemiske virkninger)	337 mg/m ³				
Dermal DNEL (akutt eksponering/korttids eksponering – systemiske virkninger)	4780 mg/kg bw/day				
Dermal DNEL (langtidseksponering – systemiske virkninger)	4780 mg/kg bw/day				
Dermal DNEL (akutt eksponering/korttids eksponering – lokale virkninger)	,00167 mg/m ²				
Dermal DNEL (langtidseksponering – lokale virkninger)	,00167 mg/m ²				

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel

Erstatter dato: 11.07.2018

 Revisjonsdato: 01.02.2019
 Versjon: 4.8.0

DNEL - generell befolkning

Kalsiumdifformat, cas-no 544-17-2

Eksposering	Verdi	Vurderingsfaktor	Doseringsdeskriptor	Hovedvirkningsparameter	Merk
Oral DNEL (langtidseksponering – systemiske virkninger)	23,9 mg/kg bw/day				
Innånding DNEL (langtidseksponering – systemiske virkninger)	83,2 mg/m ²				
Innånding DNEL (akutt eksponering/korttids eksponering – systemiske virkninger)	83,2 mg/m ²				
Dermal DNEL (akutt eksponering/korttids eksponering – systemiske virkninger)	2390 mg/kg bw/day				
Dermal DNEL (langtidseksponering – systemiske virkninger)	2390 mg/kg bw/day				
Dermal DNEL (akutt eksponering/korttids eksponering – lokale virkninger)	,00083 mg/m ²				
Dermal DNEL (langtidseksponering – systemiske virkninger)	,00083 mg/m ²				

8.2. Eksponeringskontroll

Egnede tiltak for eksponeringskontroll:

Bruk verneutstyr som angitt nedenfor.

Personlig verneutstyr, beskyttelse av øyne/ansikt:

Bruk vernebriller/ansiktsskjerm. Øyenvern skal samsvare med EN 166.

Personlig verneutstyr, beskyttelse av hud:

Gjennombruddstiden er ikke bestemt for produktet. Skift hansker ofte. Hansker skal samsvare med EN 374. Bruk overtrekksdrakt.

Personlig verneutstyr, åndedrettsvern:

Ved utilstrekkelig ventilasjon må det brukes åndedrettsvern med P2-filte. Åndedrettsvern skal samsvare med en av følgende standarder: EN 136/140/145.

Miljøeksponeringstiltak:

Det skal sikres at lokale utslippsbestemmelser overholdes.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Parameter	Verdi/enhet
Aggregattilstand	Pulver
Farge	Grå
Lukt	Ingen data
Løselighet	Blandbart med følgende: Vann.
Eksplorative egenskaper	Ingen data

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel

Erstatter dato: 11.07.2018

Revisjonsdato: 01.02.2019

Versjon: 4.8.0

Oksidasjonsegenskaper	Ingen data	
Parameter	Verdi/enhet	Anmerkninger
pH (bruksferdig oppløsning)	11 - 13	
pH (konsentrat)	Ingen data	
Smeltepunkt	Ingen data	
Frysepunkt	Ingen data	
Startkokepunkt og kokepunktintervall	Ingen data	
Flammepunkt	Ingen data	
Fordampningshastighet	Ingen data	
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ingen data	
Antennelsesgrenser	Ingen data	
Eksplosjonsgrenser	Ingen data	
Damptrykk	Ingen data	
Damptetthet	Ingen data	
Relativ tetthet	Ingen data	
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann	Ingen data	
Selvantennelsestemperatur	Ingen data	
Nedbrytningstemperatur	Ingen data	
Viskositet	Ingen data	
Luktterskel	Ingen data	

9.2. Andre opplysninger

Øvrig informasjon: Ingen.

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reagerer med følgende under varmeutvikling: Syrer. Reagerer med følgende: Aluminium/ Alkalimetaller.

10.2. Kjemisk stabilitet

Produktet er stabilt når det brukes i henhold til leverandørens anvisninger.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Ingen kjente.

10.4. Forhold som skal unngås

Unngå kontakt med fuktighet og vann.

10.5. Uforenlige materialer

Syrer/ Aluminium/ Alkalimetaller.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Ingen kjente.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt toksisitet - oral:

Kalsiumdifformat, cas-no 544-17-2

Organisme	Testtype	Eksposeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
-----------	----------	-----------------	-------	------------	------------	-------

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel

Erstatter dato: 11.07.2018

Revisjonsdato: 01.02.2019

Versjon: 4.8.0

Rotte	LD50		2560		OECD 401	IUCLID
-------	------	--	------	--	----------	--------

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata er ikke tilgjengelige for alle stoffer

Akutt toksisitet - dermal: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Akutt toksisitet - innånding: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Etsing/hudirritasjon

Portlandsement, cas-no 65997-15-1

Organisme	Testtype	Eksposeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Kanin				Irriterende	OECD 404	IUCLID

Kalsiumdifformat, cas-no 544-17-2

Organisme	Testtype	Eksposeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Kanin				Ikke irriterende	OECD 404	

Virker irriterende på huden, kan medføre rødme. Virker etsende ved blanding.

Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon

Kalsiumdifformat, cas-no 544-17-2

Organisme	Testtype	Eksposeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Kanin				Hornhinneopasitet Score: 1,7	OECD 405	

Meget irriterende for øynene, forårsaker rødme og økt tåreproduksjon. Kan forårsake alvorlige øyeskader. Virker etsende ved blanding.

Åndedrettssensibilisering eller hudsensibilisering

Kalsiumdifformat, cas-no 544-17-2

Organisme	Testtype	Eksposeringstid	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
Marsvin				Ikke sensibiliserende	OECD 406	

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata er ikke tilgjengelige for alle stoffer

Kimcellemutagenitet: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Kreftfremkallende egenskaper: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Skadelig for reproduksjonsevnen: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Enkel STOT-eksponering: Innånding av støv virker irriterende på de øvre luftveiene. Kan ved svelging virke irriterende på slimhinnene i munnen og mage/tarmkanalen. Testdata foreligger ikke.

Gjentatt STOT-eksponering: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Skadelig for luftveiene: Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata foreligger ikke.

Andre toksikologiske virkninger: Ingen kjente.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet

Kalsiumdifformat, cas-no 544-17-2

Organisme	Art(er)	Eksposeringstid	Testtype	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
-----------	---------	-----------------	----------	-------	------------	------------	-------

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel

Erstatter dato: 11.07.2018

Revisjonsdato: 01.02.2019

Versjon: 4.8.0

Fisk	Leuciscus idus		96hLC50	> 1000mg/l			
Daphnia	Daphnia magna		48hEC50	> 1000mg/l			
Alge			72hIC50	> 1000mg/l			
Daphnia	Daphnia magna		21dNOEC	> 1000mg/l		OECD 211	

Produktet er ikke klassifiseringspliktig. Testdata er ikke tilgjengelige for alle stoffer

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Portlandsement, cas-no 65997-15-1

Organisme	Art(er)	Ekspone- ringstid	Testtype	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
					Ikke lett bionedbrytbar.		

Kalsiumdiformat, cas-no 544-17-2

Organisme	Art(er)	Ekspone- ringstid	Testtype	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
					Lett bionedbrytbar.		

Ikke-bionedbrytbar.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Kalsiumdiformat, cas-no 544-17-2

Organisme	Art(er)	Ekspone- ringstid	Testtype	Verdi	Konklusjon	Testmetode	Kilde
			Log Pow	-2,3			

Ingen forventet bioakkumulering.

12.4. Mobilitet i jord

Herder til en fast, ikke-mobil masse.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Ingen vurdering påkrevet, da produktet kun inneholder uorganiske stoffer.

12.6. Andre skadevirkninger

Ingen kjente.

AVSNITT 13: Disponering

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallskategori:

Unngå utslipp til kloakkavløp eller overflatevann. Samle søl og avfall i lukkede, tette beholdere for kassering i henhold til reglene om behandling af farlig avfall. Avfallet skal deklarerer og leveres til innsamlere og anlegg godkjent for håndtering av farlig avfall.

EAL-kode: Avhenger av bransje og bruk, for eksempel 17 01 06*blandinger eller frasorterte fraksjoner av betong, murstein, takstein og keramikk som inneholder farlige stoffer

Størknet sement er ikke-farlig avfall. Kontakt lokale myndigheter for å få anvisninger om avfallshåndtering. Bruk nedenstående kode for avfallsregistrering.

EAL-kode: Avhenger av bransje og bruk, for eksempel 17 01 07andre blandinger av betong, murstein, takstein og keramikk enn dem nevnt i 17 01 06

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel

Erstatter dato: 11.07.2018

Revisjonsdato: 01.02.2019
Versjon: 4.8.0

Urenset emballasje kasseres via lokale systemer for avfallshåndtering.

AVSNITT 14: Transportopplysninger

14.1. FN-nummer:	Ikke relevant.	14.4. Emballasjegrupper:	Ikke relevant.
14.2. FN-forsendelsesnavn:	Ikke relevant.	14.5. Miljøfarer:	Ikke relevant.
14.3. Transportfareklasse(r):	Ikke relevant.		

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL og IBC-regelverket

Ikke relevant.

AVSNITT 15: Opplysninger om bestemmelser

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Spesielle hensyn:	Skal bare brukes mens det vannløselige kromatnivået er lavere enn 2 mg/kg tørr sement. Personer under 18 år må ikke bruke eller utsettes for produktet i yrkesmessig sammenheng. Ungdom over 15 år er imidlertid unntatt fra denne regelen hvis produktet inngår som et nødvendig ledd i en utdanning.
--------------------------	--

Omfattes av:
Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning, FOR-2011-12-06-1355. Sist endret ved FOR-2012-12-19-1371.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Øvrig informasjon: Vurdering av kjemikaliesikkerhet er ikke utført.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Versjonslogg og angivelse av endringer

Versjon	Revisjonsdato	Ansvarlig	Endringer
4.5.0	23.03.2018	JRO, Bureau Veritas HSE	1-16.
4.5.0	25.10.2016	JRO, Bureau Veritas HSE	1, 15.
4.6.0	10.07.2018	JRO, Bureau Veritas HSE	1, 15, 16.
4.7.0	11.07.2018	JRO, Bureau Veritas HSE	1, 16.
4.8.0	01.02.2019	JRO, Bureau Veritas HSE	1, 2, 3, 8, 11, 12, 15, 16.

Forkortelser:
PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: Very Persistent and Very Bioaccumulative
STOT: Specific Target Organ Toxicity
DNEL: Derived No Effect Level
PNEC: Predicted No Effect Concentration

Øvrig informasjon: Dette sikkerhetsdatabladet er utarbeidet for og gjelder utelukkende dette produktet. Det er basert på vår nåværende kunnskap, samt de opplysninger leverandøren har kunnet levere om produktet ved utarbeidelsen. Sikkerhetsdatabladet overholder gjeldende lovgivning for utarbeidelse av sikkerhetsdatablad i henhold til 1907/2006/EF (REACH) med senere endringer.

Sikkerhetsdatablad

LIP Limmørtel

Erstatter dato: 11.07.2018

Revisjonsdato: 01.02.2019
Versjon: 4.8.0

Råd ifm. opplæring: Grundig kjennskap til dette sikkerhetsdatabladet skal være påkrevd.

Klassifiseringsmetode: Beregning på grunnlag av farene ved de kjente bestanddelene.

Liste over relevante H-setninger

H315	Irriterer huden.
H318	Gir alvorlig øyeskade.
H335	Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

Dokumentspråk: NO